

3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Затв. наказом МФУ від 31.03.2008 року №498.

4. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств: Затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009 року № 390.

5. *Огійчук М.Ф., Плаксієнко В.Я., Беленкова М.І.* Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / за ред. проф. М.Ф. Огійчука. — 6-те вид., перероб. і допов. — Алерта, 2011. — 1042 ст.

Попков О.М., магістрант
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — к.е.н., професор М.М. Коцупатрий

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У РИБНИЦТВІ

Товарна риба належить до сільськогосподарської продукції, а рибопосадковий матеріал — до додаткових біологічних активів (додаток до П(С)БО 30 і додаток 1 до Методрекомендацій № 1315). Тому облік у рибництві ведеться із застосуванням П(С)БО 30 і Методрекомендацій № 1315.

Нагульні господарства, які придбавають рибопосадковий матеріал у інших господарств, оприбутковують його на баланс за первісною вартістю, яка визначається відповідно до П(С)БО 9 (п. 7 П(С)БО 30, п. 4.1 Методрекомендацій № 1315) та обліковують на субрахунок 213. При зарибленні нагульних ставків, що оформляється формою № П-301, вартість придбаного рибопосадкового матеріалу списується із субрахунку 213 на рахунок 23. Якщо підприємство для вирощування риби використовує кілька технологічних переділів (ставків тощо), для обліку витрат кожного переділу до рахунку 23 відкриваються окремі субрахунки. Наприклад, якщо підприємство спершу запускає придбаний матеріал до вирощувального ставка, а потім до нагульного, звідки вже виходить товарна риба, доцільно відкрити два субрахунки — 231 «Витрати на дорощування рибопосадкового матеріалу» та 232 «Витрати на вирощування товарної риби» тощо.

На рахунок 23 списуються також всі виробничі витрати — на оренду, охорону ставків, витрачання добрив, кормів тощо. Пере-

дача риби з одного переділу на інший проводиться з кредиту одного субрахунку рахунку 23 в дебет іншого субрахунку цього ж рахунку, наприклад, Дт 232 Кт 231.

За фактом вилову товарної риби на підставі форми № П-307 вона оприбутковується на баланс як сільськогосподарська продукція на рахунку 27. У натуральному вираженні товарна риба визначається виходячи з її фактичної маси (кількості) у місці оприбуткування — франко-місце отримання (п. 6.4 Метод рекомендацій № 1315). Оцінюється вона за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати в місці продажу (п. 12 П(С)БО 30, п. 6.1 Метод рекомендацій № 1315). Особливості визначення такої оцінки наведено в пунктах 13—15 П(С)БО 30, пунктах 5.1—5.6 і 6.6—6.7 Метод рекомендацій № 1315.

Фактично у рибництві справедливу вартість визначають на рівні продажної вартості риби. До витрат у місці продажу включається тільки частина витрат на збут, які безпосередньо пов'язані з продажем біологічних активів та сільськогосподарської продукції на активному ринку, зокрема комісійні винагороди продавцям, брокерам, а також непрямі податки, що сплачуються при реалізації цих активів. Транспортні та інші витрати на збут до витрат в місці продажу не відносяться. Отже, справедлива вартість зменшується на очікувану суму таких витрат. Отримана величина буде вартістю, за якою товарна риба оприбутковується на баланс проводкою Дт 27 Кт 23. Спосіб визначення такої вартості та відповідального за це працівника кожне підприємство встановлює самостійно в наказі про облікову політику. Безпосередньо розрахунок на кожну партію виловленої риби оформляють довідкою чи актом довільної форми, який додається до форми № П-307.

Якщо собівартість риби, яка обліковується на рахунку 23, виявиться вищою за цю величину, різницю списують проводкою Дт 940 Кт 23. Якщо нижчою — проводкою Дт 23 Кт 710.

Реалізація товарної риби відображається в обліку у загально-встановленому порядку, прийнятому для реалізації готової продукції. Собівартість товарної риби, що вирощується в ставках та інших водоймах, складається із витрат на зариблення водоймищ (включаючи вартість мальків), витрат на вирощування та вилов риби (п. 9.23 Метод рекомендацій № 132). Стосується це правило нагульних господарств. Далі на умовному прикладі розглянемо бухгалтерський облік операцій з вирощування риби нагульним господарством (табл. 1).

Таблиця 1

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ РАХУНКІВ З ОБЛІКУ ВИРОЩУВАННЯ РИБИ

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	Дт	Кт	
Придбано мальків	213	631	24000
Перераховано оплату за мальків	631	311	24000
Зариблено нагульний ставок (на підставі форми № П-301)	23	213	24000
Придбано добрива та комбікорми	208	631	54000
Перераховано оплату за добрива та комбікорми	631	311	54000
Використано добрива та комбікорми на вирощування риби	23	208	54000
Понесено інші виробничі витрати на послуги, надані сторонніми виконавцями (охорона, електроенергія, оренда тощо)	23	631	40000
Оплачено інші витрати	631	311	40000
Виловлено та оприбутковано на баланс рибу за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати в місці продажу (на підставі форми № П-307 та довідки чи акта про розрахунок вартості)	27	23	250000
Відображено різницю між вартістю оприбуткування риби та її собівартістю (250000 — (24000 + 54000 + 40000))	23	710	132000
Дохід від первісного визнання віднесено на фінансові результати (на підставі довідки чи акта про розрахунок вартості)	710	791	132000
Продано рибу сторонньому підприємству (універмагу)	361	701	250000
Дохід від реалізації віднесено на фінансові результати	701	791	250000
Списано собівартість реалізованої риби	901	27	250000
Собівартість реалізації віднесено на фінансові результати	791	901	250000
Отримано оплату за реалізовану рибу	311	361	250000

На відміну від нагульних, повносистемні господарства повинні визначати собівартість, як правило, по кожному технологічному переділу. Щодо таких господарств у п. 9.23 Методрекомен-

дацій № 132 сказано, що у них собівартість 1 тис. мальків визначається шляхом ділення суми витрат на утримання плідників, що знаходяться протягом року в маточниках і нерестових ставках, на кількість мальків, пересаджених з нерестових ставків. Собівартість одного центнера цьоголіток визначається діленням загальної вартості мальків і витрат на вирощування риборозсадницького матеріалу (цьоголіток) на кількість центнерів обчисленої продукції. При цьому середня маса цьоголітки приймається за 30 грамів. Вартість цьоголіток, що залишилися в ставках-зимівниках, розглядається як витрати на незавершене виробництво, що переходить на майбутній рік. До витрат на утримання вигульних ставків включається вартість випущених цьоголіток і витрати на їх вирощування до вилову і реалізації. Собівартість центнера товарної риби визначається діленням усіх витрат на її вирощування на кількість одержаної товарної риби.

В іншому ж бухоблік повносистемних господарств такий самий, як описано вище для нагульних господарств.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: затверджене наказом Мінфіну від 18.11.2005 р. № 790.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів: Затверджені наказом Мінфіну 29.12.2006 р. № 1315.
3. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Затверджені наказом Мінагрополітики від 18.05.2001 р. № 132.

Прудиус Д.В., магістрант
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — к.е.н. доцент О.О. Канцуров

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПДВ

Податок на додану вартість забезпечує значні надходження до загальнодержавного бюджету. Простота, економічні і організаційно-технічні характеристики забезпечили йому переваги перед іншими типами оподаткування обороту або універсальними ак-